

Nr 245.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av ett avtal mellan Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt, m. m.; given Stockholms slott den 17 maj 1935.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över finans- och utrikesdepartementsärenden för den 10 maj 1935 och över finansärenden för denna dag samt med överlämnande av ett den 14 maj 1935 undertecknat avtal mellan Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt, med till avtalet hörande slutprotokoll, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels godkänna berörda avtal och slutprotokoll;

dels ock antaga härvid fogade förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Avtal mellan Konungariket Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt.

Konungariket Sverige och Tyska riket hava, föranledda av önskan att undvika dubbelbeskattning beträffande arvsskatt, avslutit följande avtal.

För detta ändamål hava till fullmäktige utsett:

Hans Maj:t Konungen av Sverige:
Sveriges Minister i Berlin
E. af Wirsén,
Tyske Rikskanslern:
Ministerialdirektören i tyska utrikesministeriet
Richard Meyer och
Ministerialdirektören i tyska riksfinansministeriet
Professor Dr. Otto Hedding,

vilka, efter att hava granskat varandras fullmakter och funnit dem i god och behörig form, överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

(1) Å fast egendom, som efterlämnats av medborgare i en av de båda staterna, jämte tillhör till egendomen, utgår arvsskatt allenast i den stat, i vilken den fasta egendomen är belägen.

(2) Rättigheter, å vilka allmän lags bestämmelser angående fast egendom äga tillämpning, ävensom nyttjanderätter till fast egendom skola anses likställda med fast egendom.

(3) Frågan, huruvida en förmögenhetstillgång [enligt (1) eller (2)] är att anse som fast egendom, bedömes enligt lagstiftningen i den stat, där tillgången finnes. Vad som skall

Abkommen zwischen dem Deutschen Reich und dem Königreich Schweden zur Vermeidung der Doppelbesteuerung auf dem Gebiete der Erbschaftsteuern.

Das Deutsche Reich und das Königreich Schweden haben, von dem Wunsche geleitet, auf dem Gebiete der Erbschaftsteuern die Doppelbesteuerung zu vermeiden, das nachstehende Abkommen abgeschlossen.

Zu diesem Zwecke haben zu Bevollmächtigten ernannt:

Der Deutsche Reichskanzler:
den Ministerialdirektor im Auswärtigen Amt,
Richard Meyer, und
den Ministerialdirektor im Reichsfinanzministerium,
Professor Dr. Otto Hedding,
Seine Majestät der König von Schweden:
den Schwedischen Gesandten in Berlin,

E. af Wirsén,
die, nachdem sie ihre Vollmachten geprüft und in guter und gehöriger Form befunden haben, über folgende Bestimmungen übereingekommen sind:

Artikel 1.

(1) Unbewegliches Nachlassvermögen eines Angehörigen eines der beiden Staaten einschliesslich Zubehör ist den Erbschaftsteuern nur in dem Staate unterworfen, in dem das unbewegliche Vermögen liegt.

(2) Berechtigungen, auf welche die Vorschriften des bürgerlichen Rechts über Grundstücke Anwendung finden, sowie Nutzungsrechte an unbeweglichem Vermögen sind dem unbeweglichen Vermögen gleich zu achten.

(3) Für die Frage, ob ein Vermögensgegenstand [Absatz (1) und (2)] als unbeweglich anzusehen ist, sind die Gesetze des Staates massgebend, in dem der Gegenstand liegt. Was als

förstås med tillbehör avgöres enligt rätten i den stat, i vilken den fasta egendomen är belägen.

Artikel 2.

(1) Av medborgare i en av de båda staterna efterlämnad egendom, nedlagd i företag för handel, industri eller annan näringsverksamhet av vad slag det vara må, företag för sjöfart och luftfart inbegripna, behandlas på följande sätt:

a) Har företaget fast driftställe endast i en av de båda staterna, utgår arvsskatt å egendomen blott i denna stat.

b) Har företaget fast driftställe i envar av de båda staterna, utgår i vardera staten arvsskatt å egendomen, i den mån denna hänför sig till det i samma stat belägna fasta driftstället.

(2) Fast egendom, vilken tillhör företag som angives i (1) här ovan, behandlas enligt artikel 1.

Artikel 3.

(1) För egendom, som medborgare i en av de båda staterna efterlämnat och varå artiklarna 1 och 2 ej äga tillämpning, gälla följande bestämmelser:

a) Har den avlidne vid sin död varit bosatt blott i en av de båda staterna, utgår arvsskatt å egendomen allenast i denna stat.

b) Har den avlidne vid sin död varit bosatt i båda staterna, utgår arvsskatt å egendomen blott i den stat, i vilken enligt samstämmig uppfattning hos de högsta finansmyndigheterna i de båda staterna den avlidne haft centrum för sina intressen. Kan enighet rörande centrum för intressena icke vinnas, anses den avlidne hava varit bosatt blott i den stat, i vilken han vid sin död varit medborgare; har den avlidne vid sin död varit medborgare i båda staterna, skall det ankomma på de högsta finansmyndigheterna i de

Zubehör anzusehen ist, richtet sich nach dem Rechte des Staates, in dem sich das unbewegliche Vermögen befindet.

Artikel 2.

(1) Nachlassvermögen eines Angehörigen eines der beiden Staaten aus Unternehmen von Handel, Industrie oder sonstigem Gewerbe jeder Art einschliesslich der Unternehmen der Seeschifffahrt und der Luftfahrt wird wie folgt behandelt:

a) Hat das Unternehmen nur in einem der beiden Staaten eine Betriebsstätte, so ist das Vermögen den Erbschaftsteuern nur in diesem Staat unterworfen.

b) Hat das Unternehmen in jedem der beiden Staaten eine Betriebsstätte, so ist das Vermögen in jedem Staat insoweit dessen Erbschaftsteuern unterworfen, als es der in diesem Staat belegenen Betriebsstätte gewidmet ist.

(2) Unbewegliches Vermögen, das zu einem Unternehmen der in Absatz (1) genannten Art gehört, wird nach Artikel 1 behandelt.

Artikel 3.

(1) Für das nicht nach Artikel 1 oder 2 zu behandelnde Nachlassvermögen eines Angehörigen eines der beiden Staaten gelten folgende Bestimmungen:

a) Hat der Erblasser zur Zeit seines Todes seinen Wohnsitz nur in einem der beiden Staaten gehabt, so unterliegt dieses Vermögen den Erbschaftsteuern nur in diesem Staate.

b) Hat der Erblasser zur Zeit seines Todes in jedem der beiden Staaten einen Wohnsitz gehabt, so unterliegt dieses Vermögen den Erbschaftsteuern nur in dem Staate, in welchem der Erblasser nach der übereinstimmenden Auffassung der obersten Finanzbehörden der beiden Staaten den Mittelpunkt seiner Interessen gehabt hat. Ist eine Einigung über den Mittelpunkt der Interessen nicht zu erzielen, so wird ein Wohnsitz nur in dem Staate angenommen, dem der Erblasser zur Zeit seines Todes angehört hat; hat der Erblasser

båda staterna att från fall till fall träffa särskilda överenskommelser.

c) I alla övriga fall utgår arvsskatt å ifrågavarande egendom allenast i den stat, i vilken den avlidne vid sin död varit medborgare, och skall föreskriften i b), sista punkten, senare delen, äga motsvarande tillämpning.

(2) En person anses enligt detta avtal bosatt där, varest han innehar bostad under omständigheter, av vilka kan slutas till avsikt att därstädes behålla en bostad.

Artikel 4.

(1) Gäld, som häftar vid egendom som avses i artikel 1 eller 2, eller för vilken egendomen utgör säkerhet, avräknas å värdet av denna egendom. Övrig gäld avräknas å värdet av egendom, varå artikel 3 äger tillämpning.

(2) Skall i särskilt fall egendom av sådant slag, som angives i artikel 1 eller 2, beskattas i envar av de båda staterna, skall den gäld, vilken häftar vid egendom, som skall beskattas i den ena staten, eller för vilken denna egendom utgör säkerhet, i första hand avräknas å värdet av samma egendom. Härvid uppkommande överskott av gäld avräknas å värdet av övrig egendom, som skall beskattas i denna stat. Finnes i denna stat ingen annan egendom att beskatta eller kvarstår även efter denna avräkning ett överskott av gäld, avräknas överskottet å värdet av den egendom, som skall beskattas i den andra staten.

(3) Uppkommer vid avräkning jämligt (1) andra punkten överskott av gäld, äga föreskrifterna i (2) andra och tredje punkterna motsvarande tillämpning.

Artikel 5.

Om kvarlåtenskap eller förvärv i anledning av dödsfall är föremål för

zur Zeit seines Todes beiden Staaten angehört, so bleibt besondere Vereinbarung der obersten Finanzbehörden der beiden Staaten von Fall zu Fall vorbehalten.

c) In allen übrigen Fällen unterliegt dieses Vermögen den Erbschaftsteuern nur in dem Staate, dem der Erblasser zur Zeit seines Todes angehört hat; die Bestimmung unter b) Satz 2 Halbsatz 2 findet entsprechende Anwendung.

(2) Einen Wohnsitz im Sinne dieses Abkommens hat jemand da, wo er eine Wohnung unter Umständen inne hat, die auf die Absicht der Beibehaltung einer solchen schliessen lassen.

Artikel 4.

(1) Schulden, die in wirtschaftlicher Beziehung zu dem in Artikel 1 oder 2 bezeichneten Vermögen stehen oder darauf sichergestellt sind, werden auf dieses Vermögen angerechnet. Sonstige Schulden werden auf das nach Artikel 3 zu behandelnde Vermögen angerechnet.

(2) Ist im Einzelfall Vermögen der in Artikel 1 oder 2 genannten Art in jedem der beiden Staaten zu versteuern, so sind Schulden, die in wirtschaftlicher Beziehung zu dem in dem einen Staat zu versteuernden Vermögen dieser Art stehen oder darauf sichergestellt sind, zunächst auf dieses Vermögen anzurechnen. Ein hierbei nicht gedeckter Rest wird auf das übrige in diesem Staat zu versteuernde Vermögen angerechnet. Ist in diesem Staat kein anderes Vermögen zu versteuern oder ergibt sich bei der Anrechnung wieder eine Überschuldung, so ist der Überschuss an Schulden auf das in dem anderen Staat zu versteuernde Vermögen anzurechnen.

(3) Ergibt sich bei Anwendung des Absatzes (1) Satz 2 eine Überschuldung, so gelten die Vorschriften des Absatzes (2) Satz 2 und 3 entsprechend.

Artikel 5.

Wenn Nachlass oder Erwerb von Todes wegen der Besteuerung zum Teil

beskattning delvis i den ena och delvis i den andra staten, äro de avtalslutande staterna oförhindrade att till grund för beräkning av skattesatsen lägga värdet av hela kvarlåtenskapen eller hela förvärvet.

Artikel 6.

Till undvikande av dubbelbeskattning i fall, som icke regleras i detta avtal, eller som uppstå vid tillämpning av avtalet, så ock i fall, då svårighet eller tvivelsmål uppkommer vid avtalets tolkning och tillämpning, kunna de högsta finansmyndigheterna i de båda avtalslutande staterna träffa särskilda överenskommelser.

Artikel 7.

Såsom arvsskatter enligt detta avtal anses:

beträffande Sverige
arvsskatten och de skatter, som i framtiden kunna komma att utgå i stället för denna skatt, samt

beträffande Tyska riket
arvsskatten, i den mån densamma avser förvärv i anledning av dödsfall eller disposition till vissa ändamål (Zweckzuwendung) i anledning av dödsfall, ävensom de skatter, som i framtiden kunna komma att utgå i stället för arvsskatten.

Artikel 8.

(1) Detta avtal, som är avfattat i dubbla original exemplar på svenska och tyska språken, skall ratificeras, för Sveriges del av Hans Maj:t Konungen av Sverige med riksdagens samtycke. Ratifikationshandlingarna skola snarast möjligt utväxlas i Stockholm. Avtalet träder i kraft från och med dagen efter utväxling av ratifikationshandlingarna och tillämpas å alla fall, i vilka arvlätare eller testator avlidit efter sistnämnda tidpunkt.

in dem einen, zum Teil in dem anderen Staat unterliegt, sind die vertragsschliessenden Staaten nicht gehindert, der Berechnung des Steuersatzes den Wert des gesamten Nachlasses oder des gesamten Erwerbes zugrunde zu legen.

Artikel 6.

Zur Beseitigung von Doppelbesteuerungen in Fällen, die in diesem Abkommen nicht geregelt sind oder die sich auch bei Anwendung dieses Abkommens ergeben, sowie auch in Fällen von Schwierigkeiten oder Zweifeln bei der Auslegung und Anwendung dieses Abkommens können die obersten Finanzbehörden der beiden vertragsschliessenden Staaten besondere Vereinbarungen treffen.

Artikel 7.

Erbschaftsteuern im Sinne dieses Abkommens sind:

auf Seiten des Deutschen Reiches
die Erbschaftsteuer, soweit ihr Erwerbe von Todes wegen oder Zweckzuwendungen von Todes wegen unterliegen, und die etwa künftig an deren Stelle tretenden Steuern,

auf Seiten Schwedens
die Erbschaftsteuer und die etwa künftig an deren Stelle tretenden Steuern.

Artikel 8.

(1) Dieses Abkommen, ausgefertigt in doppelter Urschrift in deutscher und in schwedischer Sprache, soll ratifiziert werden, und zwar schwedischerseits von Seiner Majestät dem König von Schweden mit Zustimmung des Reichstags. Die Ratifikationsurkunden sollen baldmöglichst in Stockholm ausgetauscht werden. Das Abkommen tritt mit dem Tage nach Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft und findet Anwendung auf alle

(2) Avtalet skall förbliva gällande, så länge detsamma icke uppsäges av någon av de avtalslutande staterna. Uppsägning skall äga rum minst 8 månader före ett kalenderårs utgång. Har uppsägningstiden iakttagits, skall avtalet icke tillämpas å fall, då arvlåtare eller testator avlidit efter löpande kalenderårs utgång; har uppsägningstiden icke iakttagits, skall avtalet icke tillämpas å fall, då fränfallet ägt rum efter nästföljande kalenderårs utgång.

Till bekräftelse härå hava de båda staternas fullmäktige undertecknat detta avtal.

Berlin den 14 maj 1935.

E. AF WIRSÉN.

R. MEYER.

OTTO HEDDING.

Fälle, in denen der Erblasser nach diesem Zeitpunkt verstorben ist.

(2) Dieses Abkommen soll so lange in Geltung bleiben, als es nicht von einem der vertragschliessenden Staaten gekündigt wird. Die Kündigung muss mindestens 8 Monate vor Ablauf eines Kalenderjahres bewirkt werden. Das Abkommen verliert im Falle rechtzeitiger Kündigung mit dem Ablauf des laufenden Kalenderjahres, im Falle nicht rechtzeitiger Kündigung mit dem Ablauf des nächsten Kalenderjahres seine Wirksamkeit für alle Fälle, in denen der Erblasser nach Ablauf des Kalenderjahres verstorben ist.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten beider Staaten dieses Abkommen unterfertigt.

Berlin, den 14. Mai 1935.

R. MEYER.

OTTO HEDDING.

E. AF WIRSÉN.

Slutprotokoll.

Vid undertecknandet av det denna dag mellan Konungariket Sverige och Tyska riket slutna avtalet för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt hava undertecknade fullmäktige avgivit följande likalydande förklaringar, som skola utgöra en integrerande del av avtalet.

1. Det är överenskommet, att beträffande fordringar med säkerhet i hypotek envar av de båda staterna skall förfara i enlighet med sin lagstiftning.

Till fordringar med säkerhet i hypotek hänföras icke obligationer, även om fast egendom utgör säkerhet för desamma.

Schlussprotokoll.

Bei der Unterzeichnung des am heutigen Tage zwischen dem Deutschen Reich und dem Königreich Schweden abgeschlossenen Abkommens zur Vermeidung der Doppelbesteuerung auf dem Gebiete der Erbschaftsteuern haben die unterzeichneten Bevollmächtigten folgende übereinstimmende Erklärungen abgegeben, die einen integrierenden Teil des Abkommens selbst bilden sollen:

1. Es besteht Einverständnis darüber, dass hinsichtlich der hypothekarisch gesicherten Forderungen jeder der beiden Staaten nach seiner Gesetzgebung verfahren wird.

Zu den hypothekarisch gesicherten Forderungen gehören Obligationen auch dann nicht, wenn sie auf unbeweglichem Vermögen sichergestellt sind.

2. Det är överenskommet, att efterlämnad egendom enligt artikel 1, vilken icke är belägen i någon av de båda staterna, samt efterlämnad egendom enligt artikel 2, vilken icke hänförs till fast driftställe i någon av de båda staterna, skall behandlas enligt artikel 3.

3. Det är överenskommet, att såsom egendom, nedlagd i företag för handel, industri eller annan näringsverksamhet enligt artikel 2 (1), skall anses jämväl delägarskap i företag med undantag för delaktighetsbevis i tyska gruvföretag (Kuxe), aktier, andelsbevis och andra värdepapper, samt andelar i tyska bolag med begränsad ansvarighet.

4. Det är vidare överenskommet, att för bestämmande av begreppet fast driftställe i artikel 2 (1) skola gälla föreskrifterna i det den 25 april 1928 mellan de avtalslutande staterna ingångna avtalet angående utjämning av den in- och den utländska beskattningen, särskilt till undvikande av dubbelbeskattning, såvitt angår direkta skatter (artikel 3 och slutprotokollet punkt 6).

5. Det är överenskommet, att gäld (artikel 4) skall avräknas å värdet av fideikommiss, tyska arvgårdar (Erbhöfe) och likartad egendom allenast i den mån gälden häftar därvid eller egendomen utgör säkerhet för densamma.

6. Det är överenskommet, att även kvarlåtenskapsskatter höra till de skatter, som i framtiden kunna komma att utgå i stället för de i artikel 7 angivna, för närvarande i båda staterna utgående arvsskatterna, samt att gåvoskatter icke innefattas i avtalet.

7. Genom detta avtal beröres icke den rätt till skattefrihet, som i kraft av folkrättens allmänna regler medgivits eller framdeles må komma att medgivas diplomatiska och konsulära befattningshavare. I den mån på grund av sådan skattefrihet påförande av

2. Es besteht Einverständnis darüber, dass Nachlassvermögen der in Artikel 1 genannten Art, das in keinem der beiden Staaten liegt, und Nachlassvermögen der in Artikel 2 genannten Art, das nicht einer Betriebsstätte in einem der beiden Staaten gewidmet ist, nach Artikel 3 behandelt wird.

3. Es besteht Einverständnis darüber, dass wie Vermögen aus Unternehmen von Handel, Industrie oder sonstigem Gewerbe jeder Art im Sinne des Artikel 2 Abs. (1) auch Beteiligungen an einem gesellschaftlichen Unternehmen behandelt werden, mit Ausnahme von Kuxen, Aktien, Anteilscheinen und sonstigen Wertpapieren sowie von Anteilen an Gesellschaften mit beschränkter Haftung.

4. Es besteht ferner Einverständnis darüber, dass für den Begriff der Betriebsstätte in Artikel 2 Abs. (1) die Bestimmungen des am 25. April 1928 zwischen den vertragschliessenden Staaten abgeschlossenen Abkommens zur Ausgleichung der in- und ausländischen Besteuerung, insbesondere zur Vermeidung der Doppelbesteuerung auf dem Gebiete der direkten Steuern (Artikel 3, Schlussprotokoll Nr. 6) massgebend sein sollen.

5. Es besteht Einverständnis darüber, dass Schulden (Artikel 4) auf Fideikommiss, deutsche Erbhöfe und sonstiges gebundenes Vermögen nur insoweit angerechnet werden, als sie darauf lasten oder sichergestellt sind.

6. Es besteht Einverständnis darüber, dass zu den Steuern, die etwa künftig an Stelle der in Artikel 7 aufgeführten, gegenwärtig in beiden Staaten erhobenen Erbschaftsteuern treten, auch Nachlasssteuern gehören und dass Schenkungssteuern nicht in das Abkommen einbezogen sind.

7. Durch dieses Abkommen werden die Befreiungen nicht berührt, die kraft der allgemeinen Regeln des Völkerrechts den diplomatischen und konsularischen Beamten zugestanden worden sind oder künftig zugestanden werden sollten. Soweit auf Grund

arvsskatt icke sker i anställningslandet, förbehålles beskattningen hemlandet.

Berlin den 14 maj 1935.

E. AF WIRSÉN.

R. MEYER.

OTTO HEDDING.

solcher Befreiungen eine Heranziehung zu Erbschaftsteuern im Empfangsstaat nicht erfolgt, bleibt die Besteuerung dem Entsendestaat vorbehalten.

Berlin, den 14. Mai 1935.

R. MEYER.

OTTO HEDDING.

E. AF WIRSÉN.

F ö r s l a g

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva.

Häri genom förordnas, att 11, 29, 39, 40, 42 och 56 §§ förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

11 §.

Såsom arvinges eller testamentstagares andel av behållningen i dödsbo efter svensk medborgare i fall, då bouppteckning efter honom skall ingivas till svensk domstol, anses vad å sådan andel finnes böra belöpa enligt lag, fideikommissbrev och sådant den avlidnes testamente, som är intaget i bouppteckningen eller i huvudskrift eller bestyrkt avskrift fogats vid densamma eller före bouppteckningens inregistrering bevakats vid domstol, dock att, där arvskifte jämlikt 16 § lägges till grund för arvsskattens bestämmande, den i arvskiftet gjorda fördelningen länder till efterrättelse.

Andel av kvarlåtenskap efter utlänning eller efter svensk medborgare i fall, då bouppteckning efter honom icke skall här i riket upprättas, ävensom andel av egendom, som i 3 § 2 mom. sägs, beräknas enligt deklaration och handling, varigenom fördelning av kvarlåtenskapen eller egendomen kan hava blivit verkställd.

29 §.

Skattskyldighet inträder

- a) i fall — — — laga kraft; samt
- c) för egendom, som efterlämnats av utlänning eller av sådan svensk medborgare, efter vilken bouppteckning icke skall här i riket upprättas, för egendom, som på grund av testamente tillfaller någon vid annat tillfälle än förre innehavarens dödsfall och för vilken skatt skall utgå jämlikt 3 § 2 mom., ävensom i fall, som i 27 § c) sägs, då arvinge eller testamentstagare äger tillträda egendomen.

39 §.

Inom tre — — — skattens bestämmande. Dessa fall äro:

- 1:o) då arvfallen eller testamenterad egendom utgöres av kvarlåtenskap efter utlänning, eller efter svensk medborgare i fall, då bouppteckning efter honom icke skall här i riket upprättas;

¹ Senaste lydelse se beträffande 39 § SFS 1931: 263 och beträffande 56 § SFS 1933: 431.

2:o) då egendom — — — tillämpning å överståthållarämbetet för upp-
bördsärenden.

40 §.

Deklaration skall — — — förre ägaren.

Deklaration skall avlämnas i två exemplar och åtföljas av handlingar, som innefatta upplysning om de förhållanden, på vilka skattskyldigheten grundas. Har bouppteckning efter utlänning enligt svensk lag upprättats härstädes, skall vid deklaration över kvarlåtenskapen fogas bouppteckningen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift.

Bevis över — — — tillhandahållas skattskyldig.

42 §.

Skatt enligt denna förordning erlägges:

a) där beträffande kvarlåtenskap efter svensk medborgare bouppteckning över egendomen upprättats, vid bouppteckningens inregistrering, med iakttagande att, där dödsbo omfattar å flera orter befintlig egendom, däröver särskilda bouppteckningar upprättats, skatten erlägges vid inregistreringen i den ort, där den avlidne vid dödsfallet varit eller bort vara mantalsskriven;

b) där jämlikt — — — avlämnat densamma.

56 §.

Från tillämpningen — — — skedd uppsägning.

Slutes i annat fall än nu sagts avtal med främmande stat för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt eller skatt för gåva, äger Konungen föreskriva utav avtalet betingade avvikelser från vad eljest i denna förordning är stadgat, så ock meddela de närmare föreskrifter, som må finnas erforderliga för avtalets tillämpning.

Har Konungen — — — sådan avgift.

Denna förordning träder i kraft i vad den avser ändring i 11, 29, 39, 40 och 42 §§ den dag Konungen bestämmer och i vad den avser ändring i 56 § dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 maj
1935.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena:

Vid anmälan förut i dag av förslag till avtal mellan Sverige och Tyska riket angående handräckning i beskattningsärenden har jag omnämnt, att i slutprotokollet till det numera upphävida handels- och sjöfartsavtalet mellan de båda staterna den 14 maj 1926 dessa förbundit sig att avsluta överenskommelser angående, bland annat, undvikande av dubbelbeskattning, samt att på grund därav förhandlingar förts mellan ombud för de båda staterna jämväl i fråga om åtgärder för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvs-skatt. Tillika har jag omförmält, att dessa förhandlingar, vilka å svensk sida förts av kammarrättsrådet juris doktorn C. W. U. Kuylenstierna och kammarrättsrådet O. J. Ekenberg, avslutats sommaren 1934, då enighet uppnåtts om ett prelimiärt förslag till *avtal mellan Konungariket Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt* med tillhörande *slutprotokoll*.

Sedan nämnda förslag av förhandlarna överlämnats till regeringarna, har av de svenska förhandlarna i anledning av avtalsförslaget utarbetats förslag till kungörelse om tillämpning av avtalet. Över förslagen till avtal med slutprotokoll och till tillämpningskungörelse hava efter remiss yttranden avgivits av *samtliga hovrätter, kammarrätten, statskontoret, generalpoststyrelsen, överståthållarämbetet* samt *länsstyrelserna i Malmöhus och Göteborgs och Bohus län*. Mot avtalsförslagets principer har därvid icke någon erinran framställts.

Efter fortsatt skriftväxling mellan de svenska och tyska förhandlarna har enighet uppnåtts om en slutgiltig avfattning av förslaget till avtal med slutprotokoll, vilket förslag överlämnats till regeringarna för godkännande. Det sålunda nu föreliggande förslaget torde få fogas såsom bilaga till protokollet i detta ärende¹.

Innan jag övergår att redogöra för principerna i det föreslagna avtalet, får

¹ Denna bilaga är, frånsett ombudens namn i avtalets ingress samt underskrifterna, lika lydande med den vid propositionen fogade avtalstexten.

jag erinra, att Sverige, som för undvikande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet slutit avtal med flera främmande stater, ännu icke ingått något dylikt avtal såvitt avser arvsskatt. Däremot föreligga särskilda överenskommelser av sistnämnda slag mellan åtskilliga främmande länder, såsom mellan Tyskland, å ena sidan, samt Österrike, Tjeckoslovakien, Ungern och Schweiz, å andra sidan, samt mellan Österrike och Tjeckoslovakien, Österrike och Ungern, Ungern och Polen så ock mellan Polen och Tjeckoslovakien. Inom Nationernas förbund har av en expertkommitté för beskattningsärenden frågan om åtgärder för undvikande av dubbelbeskattning av arv och testamente varit föremål för utredning, och ett modellförslag till bilaterala konventioner i ämnet har utarbetats.

Vid utformning av de nationella skattesystemen har just beträffande arvs-skatten gränserna för skattskyldigheten ofta så uppdragits, att dubbelbeskattning uppkommit. Detta förhållande, som sammanhänger med att staterna ej gärna vilja låta de stundom mycket avsevärda beskattningsföremål, kvarlåtenskap efter avlidna representerar, undgå beskattning på grund av mer eller mindre tillfälliga förhållanden, framträder tydligt redan vid en granskning av de svenska bestämmelserna om vad som i princip skall utgöra föremål för arvsskatt. Enligt 3 § 1 mom. 1) förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva skall skatt på grund av arv eller testamente (arvsskatt) utgå för egendom, som efterlämnats av svensk medborgare (vare sig han vid dödsfallet varit bosatt i Sverige eller ej) samt för egendom, som efterlämnats av utlänning, vilken vid dödsfallet varit här i riket bosatt. Vidare skall enligt 2) av samma moment arvsskatt utgå för viss, närmare omfördämd egendom, som efterlämnats av annan avliden utlänning än i 1) sägs. Till sådan egendom räknas bl. a. fast egendom i Sverige, lös egendom, som är att hänföra till anläggnings- eller driftkapital för här i riket bedriven förvärvsverksamhet, samt svenska aktier och föreningsandelar. Utgår man från att även främmande stater tillämpa liknande regler vid bestämmande av skattskyldighetens omfattning, skall, så snart en sådan stats medborgare varit bosatt i en annan stat och avlidit där, kvarlåtenskapen i sin helhet av båda staterna beläggas med arvsskatt. Har arvlåtaren efterlämnat exempelvis fast egendom i en tredje stat, blir denna, om samma beskattningsregler som i Sverige gälla i den staten, tillika där beskattad, varigenom tredubbel beskattning uppstår. Därest en främmande stat — såsom förhållandet är med Tyskland — hänför skattskyldigheten jämväl till arvinges eller testamentstagares nationalitet och domicil, kan jämväl av ett sådant förhållande föranledas dubbelbeskattning. Av dylik anledning kan samma egendom bliva underkastad beskattning i t. o. m. mera än tre stater. För Sveriges vidkommande mildras de för de skattskyldiga obilliga konsekvenserna av lagstiftningens ståndpunkt i någon mån genom bestämmelserna i 30 och 56 §§ arvsskatteförordningen. I 30 § stadgas, att därest skatt enligt förordningen skall utgå för egendom, som efterlämnats utom riket, och arvsskatt för egendomen därstädes erlagts, det ankommer på Konungen att, efter ansökan, medgiva motsvarande nedsättning i den skatt, som på samma

egendom här belöper. Enligt 56 § äger vidare Konungen under förutsättning av ömsesidighet medgiva undantag för medborgare i visst annat land från tillämpningen av vad i förordningen stadgas om skattskyldighet för egendom, som efterlämnats av utlänning. I båda lagrummen har föreskrivits, att nedsättning eller undantag icke får ske i fråga om skatt för egendom, som avses i 3 § 1 mom. 2) av förordningen. På grund av stadgandet i 30 § har skattebefrielse i ganska stor omfattning meddelats; förordnande enligt 56 § har däremot icke hittills förekommit.

Avtalsförslaget avser såsom förut nämnts att undvika dubbelbeskattning i förhållandet mellan de båda staterna beträffande arvsskatt. Av *artikel 7 i avtalet* och *punkt 6 av slutprotokollet* framgår vad enligt avtalet skall förstås med sådan skatt. Såsom arvsskatter skola anses dels nu gällande arvsskatter i de båda staterna — vad den tyska arvsskatten angår dock med visst undantag — dels de skatter, som i framtiden kunna komma att utgå i stället för nuvarande arvsskatter. Till sådana framtida skatter skola höra även kvarlåtenskapsskatter, om sådana införas i någondera staten. Gåvoskatter skola icke innefattas i avtalet. Det har ansetts, att gåvoskattens indragande under avtalet skulle medföra praktiska svårigheter och möjligheter till skatteflykt. Icke heller något av de förut omnämnda avtalen mellan främmande stater innefattar gåvoskatter.

Vid träffande av dubbelbeskattningsavtal kan man givetvis ej överenskomma om annan reglering av den subjektiva skattskyldigheten — frågan om vem som skall bliva föremål för denna beskattning — än den som återfinnes i de avtalslutande staternas egen lagstiftning. För att få avtalen så fullständiga som möjligt nödgas man fördenskull till utgångspunkt taga den objektiva skatteplikten, d. v. s. överenskomma om egendomens fördelning i beskattningsavseende på de avtalslutande staterna, men undvika att beröra den subjektiva skattskyldigheten, sålunda överlåtande åt vardera staten att själv tillse, att skattelindring på ett eller annat sätt kommer dödsbodelägarna till godo för det värde den från skatt befriade egendomen representerar. En tyst förutsättning är därvid, att om möjligt skattebefrielsen i ena staten också skall komma de personer till godo, som beskattas i den andra staten.

Punkt 1 av slutprotokollet innehåller en begränsning av avtalets räckvidd i fråga om den beskattade egendomen. Fordringar med säkerhet i hypotek (mestadels in-teckningar i fast egendom) inbegripas nämligen icke i avtalet. Enligt de gällande dubbelbeskattningsavtalen beträffande arvsskatt plägar beskattning av dylik egendom förbehållas den stat, där den hypotiserade egendomen finnes. Ett avtal med dylikt innehåll kan ej av Sverige biträdas, enär enligt svensk lagstiftning dödsbon efter utom Sverige bosatta utlänningar i allmänhet icke beskattas för fordringar mot in-teckning i svenska fastigheter och Sverige följaktligen ej skulle bliva i tillfälle att utöva den beskattningsrätt, som genom en sådan klausul skulle förbehållas Sverige. Det skulle således komma att brista i den ömsesidighet, som bör vara en förutsättning för avtal av ifrågavarande slag.

Avtalsförslaget avser endast fall, då arvlätaren (resp. testator) vid sin död var svensk eller tysk medborgare. Huruvida arvlätaren vid frånfallet var bosatt i någon av de båda staterna eller i en tredje stat är däremot utan betydelse; avtalet skall i varje fall bliva tillämpligt. Rörande fördelningen mellan de båda staterna av beskattningsrätten hava regler meddelats i *artiklarna 1—3 i avtalet* och *punkterna 2—4 av slutprotokollet*, vilka regler i huvudsak överensstämja med de i avtal av ifrågavarande slag i allmänhet tillämpade principerna. Fast egendom (jämte tillbehör och nyttjanderätter till dylik egendom) skall beskattas i den stat, där den fasta egendomen är belägen (*artikel 1*). Egendom, nedlagd i rörelse, skall beskattas i den stat, där rörelsen bedrivs vid fast driftställe (*artikel 2*). I övrigt förbehålles beskattningen den stat, där den avlidne vid tiden för dödsfallet varit bosatt, eller — därest han icke då varit bosatt i någon av de avtalslutande staterna — den stat, i vilken han vid sin död varit medborgare (*artikel 3*). Specialbestämmelser hava givits för det fall, att den avlidne vid sin död varit bosatt i båda staterna eller medborgare i båda staterna. En jämförelse med 1928 års dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Tyska riket beträffande direkta skatter visar, att i fråga om dylika skatter bosättning ej är en nödvändig förutsättning för beskattning i den ena staten av medborgare i den andra staten utan att det är tillräckligt med stadigvarande vistelse i förstnämnda stat. Enligt förevarande avtalsförslag saknar emellertid stadigvarande vistelse betydelse beträffande arvsbeskattningen. Det har nämligen ansetts, att en så ringa sambörighet med en stat, som grundas å vistelse utan bosättning, icke bör föranleda rätt för denna stat att med den andra statens uteslutande uttaga den höga engångsskatt, som arvsskatten utgör.

Artikel 4 i avtalet och *punkt 5 av slutprotokollet* innehålla regler om huru i dödsbo befintlig gäld skall avräknas å olika slag av boets tillgångar. Grundregeln är, att gäld, som häftar vid egendom som avses i artikel 1 eller 2 eller för vilken egendomen utgör säkerhet, skall i första hand avräknas å värdet av denna egendom, varemot övrig gäld avräknas å värdet av egendom, varå artikel 3 äger tillämpning. Överskott av gäld i avseende å viss tillgång, som skall beskattas i den ena staten, skall avräknas å värdet av eventuell övrig egendom, som skall beskattas i denna stat, innan avräkning får ske å värdet av egendom, som skall beskattas i den andra staten. Beträffande innebörden av uttrycket »gäld, som häftar vid» må framhållas, att detta uttryck skall fattas i vidsträckt bemärkelse i analogi med vad som anses vara fallet med motsvarande uttryck i 12 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Enligt *artikel 5 i avtalet* är envar av de avtalslutande staterna oförhindrad att — ehuru på grund av avtalet befrielse från skatt meddelas för viss del av egendomen — lägga värdet av hela kvarlåtenskapen till grund för beräkning av skattesatsen för återstående delen av kvarlåtenskapen. Det torde kunna förutsättas, att på grund av detta stadgande i regel kommer att på den i Sverige beskattade egendomen tillämpas samma procentsats, som skulle hava tillämpats, om beskattning i vanlig ordning ägt rum.

Artikel 6 utgör en kompletterande bestämmelse, enligt vilken högsta finansmyndigheterna i de båda staterna kunna träffa särskilda överenskommelser till undvikande av dubbelbeskattning i fall, som icke regleras i avtalet, eller då avtalets tillämpning föranleder svårighet eller tvivelsmål.

Artikel 8 innehåller bestämmelser om avtalets ratifikation och uppsägning samt om tiden för dess tillämpning efter uppsägning.

Ur de över avtalsförslaget avgivna yttrandena vill jag här återgiva följande uttalande av *statskontoret*:

»I 30 § kungl. förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva är föreskrivet, att, om skatt enligt sagda förordning skall utgå för egendom, som efterlämnats utom riket, och arvsskatt för egendomen därstädes erlagts, det skall ankomma på Konungen att, efter ansökan, medgiva motsvarande nedsättning i den skatt, som på samma egendom här belöper. Vad sålunda är stadgat skall icke äga tillämpning med avseende å skatt, som till annan stat erlagts för egendom som i 3 § 1 mom. 2) samma förordning sägs.

Berörda bestämmelse innebär ett ensidigt eftergivande från Sveriges sida av arvsskatt för egendom, efterlämnad i utlandet, alltså utan anspråk på reciprocitet från det andra landets sida. Enligt hävdvunnen praxis har lagrummet i fråga pläгат tillämpas så, som om en ovillkorlig rätt till efterskänkande förelegat. Genom det tillämnade avtalet skulle nu, därest det samma kommer till stånd, 30 § arvsskatteförordningen, vad vårt förhållande till Tyskland beträffar, faktiskt förlora sin tillämplighet, med undantag allenast för i slutprotokollet angivna fordringar med säkerhet i fastighetshypotek. I stället skulle eftergivande av arvsskatt inträda på grund av avtalets bestämmelser. För svenska statsverkets del skulle sålunda någon mera betydande minskning i intäkt av arvsskattemedel icke bliva följden av avtalets tillkomst. Statskontoret har ej velat underlåta att framhålla denna synpunkt, då densamma onekligen utgör en anledning att icke av statsfinansiella skäl motsätta sig det föreliggande avtalsförslaget.»

I fråga om tillämpningen i Sverige av förevarande avtal har det förut omnämnda förslaget till kungörelse utgått från att denna tillämpning skulle handhavas av Kungl. Maj:t. Stämpelbeläggning skulle således i vanlig ordning ske hos vederbörande domstol eller länsstyrelse, varför Kungl. Maj:t regelmässigt först i efterhand skulle komma att meddela skattebefrielse på grund av avtalet. För denna lösning av frågan talar framför allt den förut berörda omständigheten, att de båda staterna tillämpa olika regler beträffande den subjektiva skattskyldigheten, tillika med det förhållandet att fördelningen av gäld kan förutsätta kännedom om sättet för skatteberäkningen i Tyskland. Jämlikt artikel 6 i avtalsförslaget skall en i viss mån friare provningsrätt tillkomma Kungl. Maj:t. Skriftväxling med vederbörande myndigheter i Tyskland kan föregå Kungl. Maj:ts avgörande. Härtill kommer givetvis fördelen av att som regel underdomstolar och länsstyrelser ej nödgas sätta sig in i detaljerna beträffande avtalets tillämpning. Garanti vinnes tillika för en mera enhetlig rättstillämpning. För att i möjligaste mån undvika, att den skattskyldige betungas med erläggande av skatt, för vilken restitution sedermera i enlighet med avtalets bestämmelser skall erhållas, hava

föreslagits stadganden om anstånd med skattens betalning. Förslaget till kungörelse upptager tillika föreskrift, att vid restitution av arvsskatt på grund av avtalet Kungl. Maj:t må kunna bestämma, att ränta skall utgå å det restituerade beloppet, därvid naturligen den räntefot, som gäller vid restitution enligt arvsskatteförordningen, ej kommer att överskridas.

Redan av vad jag förut anfört beträffande omfattningen av den rådande internationella dubbelbeskattningen å arvsbeskattningens område torde framgå, att genomförande av avtal sådana som det, för vilket jag nu redogjort, måste tillmätas stor vikt. Särskilt betydelsefullt blir ett avtal i förhållande till en stat, med vilken Sverige sedan gammalt haft så livliga förbindelser som med Tyskland. Den svenska arvsskattelagstiftningen utgår i själva verket redan, särskilt genom sina bestämmelser i 30 § arvsskatteförordningen om efterskänkande av arvsskatt, från att dubbelbeskattning beträffande arvsskatt ej bör förekomma. Det står följaktligen i bästa överensstämmelse med denna lagstiftnings principer, att sagda dubbelbeskattning systematiskt bringas ur världen. Att detta ej sker genom ensidiga eftergifter från svensk sida måste, såsom jämväl statskontoret i sitt yttrande antytt, betecknas såsom en fördel. Då anledning icke heller synes vara till erinran mot de särskilda bestämmelserna i det föreliggande avtalsförslaget, är jag för min del beredd att tillstyrka avtalets godkännande.

Till det förut omnämnda förslaget till kungörelse om tillämpning av avtalet får jag senare återkomma.

Under erinran, att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande undertecknandet, hemställer därefter föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna förenämnda förslag till *avtal mellan Konungariket Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt* jämte tillhörande *slutprotokoll*.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.

*Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 10 maj 1935.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Under erinran, att Kungl. Maj:t denna dag på föredragning av chefen för finansdepartementet beslutit för sin del godkänna ett förslag till avtal mellan Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt jämte tillhörande slutprotokoll,

hemställer ministern för utrikes ärendena efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga sändebudet i Berlin C. E. T. af Wirsén att för Sveriges del underteckna ett avtal i ämnet jämte tillhörande slutprotokoll av en mot nämnda förslag svarande lydelse ävensom förordna, att erforderlig fullmakt för undertecknandet skall i vanlig ordning utfärdas.

Till vad ministern sålunda hemställt, däruti övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:
Adolf Croneborg.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 maj
1935.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena:

Sedan Kungl. Maj:t den 10 maj 1935 bemyndigat sändebudet i Berlin C. E. T. af Wirsén att för Sveriges del underteckna ett avtal mellan Sverige och Tyska riket för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt jämte tillhörande slutprotokoll av en lydelse svarande mot det förslag, Kungl. Maj:t tidigare samma dag för sin del godkänt, har sagda avtal med tillhörande protokoll den 14 maj 1935 blivit vederbörligen undertecknat. Jag har nu att anmäla frågan om framläggande av berörda avtal för riksdagen för godkännande.

I detta sammanhang vill jag jämväl upptaga *fråga om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva.*

Vid anmälan av berörda avtalsförslag har jag omnämnt, att jämväl förslag till kungörelse om tillämpning av avtalet blivit utarbetat av de svenska förhandlingarna, samt lämnat en kort redogörelse för det i förslaget ifrågasatta förfarandet. En kungörelse av ifrågavarande innehåll kan givetvis — såsom ock *Svea hovrätt* och *kammarrätten* i sina yttranden erinrat — av Kungl. Maj:t utfärdas blott efter riksdagens bemyndigande. *Svea hovrätt* har i sitt yttrande framhållit, att då det föreliggande förslaget innefattade betydande ändringar i arvsskatteförordningen, denna i samband med förslagets antagande borde undergå jämkning, samt att de båda författningarna måhända lättast kunde bringas i samklang med varandra genom sådan ändring av 56 § i berörda förordning, att Kungl. Maj:t erhöle bemyndigande att, under förutsättning av avtalets ratifikation, stadga av avtalet betingade avvikelser från förordningen.

För min del ansluter jag mig till den av *Svea hovrätt* sålunda uttalade meningen, att det för avtalets genomförande erforderliga bemyndigandet från riksdagens sida lämpligen bör lämnas generellt i form av ett tillägg till 56 § arvsskatteförordningen. Enligt inom finansdepartementet utarbetat förslag skulle detta tillägg innefatta bemyndigande för Kungl. Maj:t att i anledning

av avtal med främmande stat för undvikande av dubbelbeskattning beträffande arvsskatt och skatt för gåva föreskriva av avtalet betingade avvikelser från vad eljest i nämnda förordning är stadgat samt att meddela de närmare föreskrifter, som må finnas erforderliga för avtalets tillämpning.

Andra ändringar av berörda förordning betingas av den konvention om arv, testamente och boutredning, vilken den 19 november 1934 ingåtts mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge och sedermera för Sveriges vidkommande godkänts av innevarande års riksdag (skrivelse nr 23). I anledning av konventionen hava den 1 mars 1935 utfärdats lag om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som hade hemvist här i riket, m. m. (nr 44), samt lag om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge (nr 45). Enligt 19 och 20 §§ förstnämnda lag skall vid bland annat boutredning efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som vid sin död hade hemvist här i riket, förfaras enligt svensk lag, och skall därvid boutredningen omfatta all till boet hörande egendom i annan fördragslutande stat. I 1 § sistnämnda lag stadgas bland annat, att därest medborgare i fördragslutande stat vid sin död hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge, boutredning, som där äger rum, skall omfatta den till boet hörande egendom, som finnes här i riket, samt att svensk domstol ej må med kvarlåtenskapen taga befattning i vidare mån än i lagen föreskrives.

Såsom följd av att enligt dessa bestämmelser bouppteckning skall äga rum i Sverige efter här bosatt medborgare i främmande konventionsstat men däremot icke efter svensk, som var bosatt i sådan stat, erfordras vissa jämkningar i de föreskrifter arvsskatteförordningen innehåller om bouppteckning och deklaration såsom grundval för påförande av arvsskatt. Dessa föreskrifter bygga nämligen på den förutsättningen, att svensk bouppteckning städse äger rum efter svensk medborgare, oavsett var han vid frånfallet var bosatt, men ej i något fall efter utlänning.

Enligt nu utarbetat förslag till ändring i 39 § arvsskatteförordningen införes deklarationsskyldighet beträffande kvarlåtenskap efter svensk medborgare i fall, då bouppteckning efter honom icke skall här i riket upprättas. Härigenom kommer deklaration att ske i fråga om all egendom efterlämnad av svensk medborgare som vid sin död var bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge. Den likställighet med dödsbo efter utlänning, som sålunda beträffande den formella behandlingen av arvsskatteärendet uppkommer i avseende å dylikt svenskt dödsbo, kommer även till uttryck genom föreslagen ändring i 11 § andra stycket. Härmed sammanhänger en ändring i 29 § c) nämnda förordning beträffande tiden för inträde av skattskyldighet. I fråga om det motsatta fallet — då bouppteckning skall upprättas i Sverige efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, som vid sin död hade hemvist här i riket — kunde det synas ligga nära till hands att låta påföringen av arvsskatt ske på grundval av bouppteckningen och alltså undantaga fallet från deklarationsplikt. Ett närmare övervägande torde emellertid giva vid handen, att en dylik lösning av frågan —

vilken i verkligheten skulle innebära en ändring jämväl i grunden för arvsskattens beräkning — knappast nu är möjlig. Jämlikt 11 § arvsskatteförordningen anses såsom arvinges eller testamentstagares andel av behållningen i dödsbo, varöver bouppteckning skall ingivas till svensk domstol, vad enligt lag, fideikommissbrev eller testamente anses belöpa å sådan andel, dock att, där arvskifte jämlikt 16 § lägges till grund för arvsskattens bestämmande, den i arvskiftet gjorda fördelningen länder till efterrättelse. Fingerat arvskifte, som i praxis blir den normala beräkningsgrunden för skatten, kan, lika litet som fingerad bodelning, vilken enligt 15 § företages för bestämmande av efterlevande makes stämpelfria andel av kvarlåtenskapen, tänkas förekomma i avseende å andra dödsbon än sådana, beträffande vilka svensk rätt skall tillämpas i fråga om arvsfördelningen. Vid inregistrering av bouppteckning vid svensk domstol efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare kan ofta icke avgöras, huruvida svensk rätt eller hemlandets rätt blir i dylikt avseende tillämplig. Ett annat skäl varför stämpelbeläggning icke kan ske enbart på grundval av bouppteckning är, att enligt förut berörda konvention och därpå grundade lagstiftning bouppteckning efter i Sverige bosatt medborgare i någon av de fördragslutande staterna ej omfattar egendom, som finnes i annan än någon av nämnda stater. Därest i dödsboet sålunda ingår egendom i annan stat än fördragsstat, måste i varje fall deklaration upprättas i avseende å sådan egendom. Den samtidiga stämpelbeläggning av olika myndigheter beträffande ett och samma dödsbo, som bleve en följd härav, skulle vålla praktiska olägenheter. Av nu anförda skäl har deklarationsplikten bibehållits i avseende å dödsbon efter ifrågavarande utländska medborgare. Då emellertid bouppteckningen i allt fall kommer att få betydelse beträffande egendomens värdering och för kontroll å deklarationens fullständighet, har föreslagits införande i 40 § av stadgande om skyldighet för vederbörande att vid deklaration foga bouppteckningen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Enär bouppteckning hädanefter icke skulle bliva grundval för påförande av arvsskatt i samtliga fall då inregistrering av sådan äger rum vid svensk domstol utan allenast då den avser dödsbo efter svensk medborgare, hava jämkningar tillika föreslagits i 11 § första stycket och 42 § a). De nu berörda, med arvskonventionen sammanhängande ändringarna i arvsskatteförordningen böra träda i kraft samtidigt med lagarna av den 1 mars 1935.

Under åberopande jämväl av vad jag den 10 maj 1935 anförte vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag till avtal och slutprotokoll och under framhållande av att proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen lär kunna avlätas utan hinder av att den för propositioners avlåtande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att

dels godkänna nämnda avtal och slutprotokoll;
dels ock antaga ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen

den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

R. Borgström.
